

KVINNOFRONTEN

Box 2007, 128 21 Skarpnäck
e-post: kvinnofronten@sverige.nu

Org. nr: 802411-0119

Plusgiro: 5 56 23 - 3

hemsida:

www.kvinnofronten.nu

Till

FINANSDEPARTEMENTET

Regeringskansliet

103 33 Stockholm

YTTRANDE

över SOU 2016:78 – Ordning och reda i välfärden

Sammanfattning

Kvinnofronten har inte haft möjlighet att närmare sätta oss in i delbetänkandet, utan svarar i första hand övergripande om delbetänkandets förslag.

KVINNOFRONTEN ANSER att det är mycket oroande att den privat utförda, men huvudsakligen offentligt finansierade, välfärden ökar allt mer på den offentligt utfördas bekostnad. För oss som både medborgare och arbetande inom välfärdssektorn är det självklart att offentliga medel inte ska kunna gå till vinst i vinstdrivande företag.

I Sveriges könsuppdelade arbetsmarknad är välfärdssektorn – skola, vård och omsorg m.m. – områden där väldigt många kvinnor arbetar. Privat drivna företag i välfärdssektorn påverkar kvinnors arbetsvillkor och arbetssituation negativt. Dessutom tvingas vi kvinnor ta ansvar för barn, äldre, sjuka och funktionshindrade när välfärden skärs ner och försämras.

Kvinnofronten stöder därför utredningens förslag att begränsa vinstuttag i välfärden. Vi skulle dock hellre se att ett vinstförbud genomfördes. Eventuellt överskott vid en verksamhet borde alltid återinvesteras i verksamheten.

KVINNOFRONTEN anser att Sverige borde införa ett förbud mot vinster i välfärden.

Kommentarer

Kvinnofronten delar utredarens analys, att en fortsatt utveckling mot allt större, vinstsyftande aktörer riskerar att leda till mer *likriktning och minskad mångfald för brukarna*. Detta kan vi se redan idag.

För oss som kvinnor är den nuvarande utvecklingen mot allt fler vinstdrivande företag i välfärden negativ på flera sätt. Det handlar både om kvinnors arbetsvillkor och om kvinnors villkor i hem och privatliv.

Fackförbundet Kommunal, som organiserar en stor del kvinnor i välfärdsyrkena, konstaterar att de som arbetar inom privat omsorg tjänar 1 800 kronor mindre än sina offentliganställda kolleger varje månad.¹ Inom äldreomsorgen är skillnaden i grundlön så mycket som 2 500 kronor i månaden. Det är dessutom mer visstider och fler deltider inom privat driven äldreomsorg. Detta är tydliga tecken på att vinstdriften leder fel och *påverkar kvinnors arbetsvillkor negativt*.

När offentliga medel går till vinster för privata företag istället för till välfärd för med-

borgarna, *drabbar det oss kvinnor även som privatpersoner*, eftersom vi är de som måste ta hand om barn, äldre, sjuka och funktionshindrade när samhället sviker och välfärden skärs ner eller får sämre kvalitet. Enligt en undersökning från Stockholms universitet hade denna ytterligare belastning som kvinnors ökande egna omsorgsarbete inneburit gjort att 13 procent av de berörda kvinnorna gått ner i arbetstid, sagt upp sig eller gått i pension i förtid.² Vi får en orimlig arbetsbörda i vardagen, och sämre pension när vi blir äldre. Arbetsuppgifter som borde skötas av det gemensamma skyfflas istället in i familjen och ojämställdheten ökar. Denna negativa utveckling måste upphöra.

Slutligen drabbas vi kvinnor även som *användare av välfärdstjänsterna*, då vinstuttag självklart innebär att pengarna måste tas någonstans ifrån och det förutom de arbetandes löner och andra arbetsvillkor också tas från verksamhetens kvalitet. Detta har vi sett otaliga exempel på under senare år, både inom skola, barnomsorg, sjukvård och äldreomsorg.

Detta gäller även asylboenden, där vi sett hur privata aktörer tar ut extrema hyror. Vi har därför ingen förståelse för utredarens mening att asylboenden ska undantas från delbetänkandets förslag.

KVINNOFRONTEN *anser att asylboenden inte ska undantas från delbetänkandets förslag.*

DET FAKTUM att inget annat land i världen tillåter att offentliga medel går till vinstuttag i skolor borde få riksdagen att inse att företagens protester mot vinstbegränsningar eller vinstförbud inte håller.

Om Sverige införde ett *förbud* mot vinster i välfärden finns dessutom hopp om att vi skulle få en större mångfald av *idéburna aktörer* inom bland annat skolområdet, där inslaget av idéburna aktörer idag är mindre i Sverige än i de övriga nordiska länderna.

Att endast införa en *begränsning* av vinstuttag i välfärden kräver en kontrollapparat för att företagen inte ska kringgå lagen på olika sätt. Sanktionsavgifter är dessutom en svag påföljd när det gäller en så lönsam verksamhet som de privata företagen i välfärden är idag.

KVINNOFRONTEN *anser därför att Sverige borde införa ett förbud mot vinster i välfärden.*

Stockholm den 22 februari 2017

Kvinnofronten

NOTER:

1. *Så mycket bättre? 2016 – En jämförelse av anställningsvillkor och löner i privat och kommunalt driven äldreomsorg. Kommunal 2016.*
2. *Marta Szebehely, Petra Ulmanen & Ann-Britt Sand: Att ge omsorg mitt i livet: hur påverkar det arbete och försörjning? Arbetsrapport/Institutionen för socialt arbete, Stockholms universitet 2014:1.*